

СИЛЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ»

Лектор курсу		Євтушенко Наталя Олександрівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту		Контактна інформація лектора (e-mail), сторінка курсу в Moodle		e-mail: evtushenko.13.nat@gmail.com сторінка курсу в Moodle – http://dn.dut.edu.ua/course/view.php?id=629	
Галузь знань		07 «Управління і адміністрування»		Освітній рівень		магістр	
Спеціальність		073 «Менеджмент»		Семестр		1	
Освітньо-професійна програма		«Менеджмент організацій та адміністрування» «Управління інноваційною діяльністю»		Тип дисципліни		Загальної підготовки	
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:				
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка
	4	120	18	18	18	-	66
АНОТАЦІЯ КУРСУ							
Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі							
Освітні компоненти, які передують вивченню			-				
Освітні компоненти для яких є базовою			-				
Мета курсу:		опанувавши цей курс, майбутні фахівці зможуть отримати систему спеціальних знань у сфері психології управління, відповідних компетенцій на основі засвоєння основних теоретичних положень та оволодіння необхідних практичних навичок, що дозволять ефективно застосовувати закономірності психічної діяльності та індивідуально-психологічних властивостей особистості для побудови позитивних стосунків з оточуючими, що сприятиме ефективності професійної діяльності.					
Компетенції відповідно до освітньо-професійної програми							
Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)				Hard-skills / Спеціальні (фахові) компетенції			
ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).							
Результати навчання відповідно до освітньо-професійної (програмні результати навчання – ПРН)							
ПРН 10. Здатність до управління організацією та її розвитком.							

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тема, опис теми	Вид заняття	Оцінювання за тему	Форми і методи навчання/питання до самостійної роботи
Розділ 1. «ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ»			
<p>Тема 1. Загальні засади психології управління.</p> <p><u>Знати:</u> предмет і завдання, етапи розвитку психології управління як науки, наукової школи сучасної психології управління, структуру, функції та основні категорії психології управління, методи психології управління;</p> <p><u>Вміти:</u> здійснювати порівняльний аналіз теорії сучасної психології управління, вкористовувати структуру, функції та основні категорії психології управління, обґрунтувати доцільність вживання методів дослідження.</p> <p><u>Формування компетенцій:</u> ЗК1.</p> <p><u>Результати навчання:</u> ПРН 10.</p> <p><u>Рекомендовані джерела:</u> 4; 11; 13.</p>	Лекція 1	4,5*	Лекція-візуалізація
	Практичне заняття 1		Експрес-опитування студентів, вивчення окремих питань за темою з наступним оформленням навчального матеріалу у вигляді презентацій та повідомлень.
	Семінарське заняття 1		
<p>Тема 2. Особистість службовця, її структура і шляхи формування.</p> <p><u>Знати:</u> основні вітчизняні та зарубіжні підходи до вивчення індивідуально-психологічних рис особистості, структуру особистості службовця, складові спрямованості особистості.</p> <p><u>Вміти:</u> визначати темперамент, характер, здібності підлеглих з метою підвищення ефективності керівництва.</p> <p><u>Формування компетенцій:</u> ЗК1.</p> <p><u>Результати навчання:</u> ПРН 10.</p> <p><u>Рекомендовані джерела:</u> 4; 8; 11; 12; 13.</p>	Лекція 2	4,5*	Лекція-візуалізація
	Практичне заняття 2		Експрес-опитування студентів, вивчення окремих питань за темою з наступним оформленням навчального матеріалу у вигляді презентацій та повідомлень.
	Семінарське заняття 2		
<p>Тема 3. Авторитет та влада керівника.</p> <p><u>Знати:</u> шляхи розв'язання конфліктних ситуацій, стилі поведінки керівника в конфліктах, зміст стратегій відновлення стосунків.</p> <p><u>Вміти:</u> застосовувати стратегії відновлення стосунків, стилі поведінки в конфлікті відповідно до ситуації, що склалася.</p> <p><u>Формування компетенцій:</u> ЗК4, ЗК5.</p> <p><u>Результати навчання:</u> ПРН 10.</p> <p><u>Рекомендовані джерела:</u> 4; 6; 11; 12; 13.</p>	Лекція 3	4,5*	Лекція-візуалізація
	Практичне заняття 3		Експрес-опитування студентів, вивчення окремих питань за темою з наступним оформленням навчального матеріалу у вигляді презентацій та повідомлень.
	Семінарське заняття 3		

<p>Тема 4. Процес прийняття керівником рішень.</p> <p>Знати: закономірності функціонування малих груп, критерії характеристики управлінського колективу.</p> <p>Вміти: застосовувати закономірності функціонування малих груп та формувати критерії щодо характеристики управлінського колективу.</p> <p>Формування компетенцій: ЗК4, ЗК5.</p> <p>Результати навчання: ПРН 10.</p> <p>Рекомендовані джерела: 4; 6; 11; 12; 13.</p>	<p>Лекція 4</p> <hr/> <p>Практичне заняття 4</p> <hr/> <p>Семінарське заняття 4</p>	<p>4,5*</p>	<p>Лекція-візуалізація</p> <hr/> <p>Опитування, тестування, тематична дискусія, обговорення ситуаційних завдань, дискусія брейнштурмінг.</p> <p>Самостійна та індивідуальна робота</p> <hr/> <p>Експрес-опитування студентів, вивчення окремих питань за темою з наступним оформленням навчального матеріалу у вигляді презентацій та повідомлень.</p>
<p>Тема 1. Загальні засади психології управління</p> <p>Тема 2. Особистість службовця, її структура і шляхи формування.</p> <p>Тема 3. Авторитет та влада керівника.</p> <p>Тема 4. Процес прийняття керівником рішень.</p>	<p>Самостійна робота</p>		<ol style="list-style-type: none"> 1. Структура, функції та основні категорії психології управління. 2. Етапи розвитку психології управління. 3. Методи психології управління. 4. Індивідуально-психологічні риси особистості. 5. Етапи формування та розвитку особистості службовця. 6. Особливості стилів керівництва та психологічні типи керівників. 7. Труднощі, вимоги та обмеження у роботі керівників. 8. Регресивний розвиток керівника та його вплив на управлінську діяльність. 9. Психологічний стрес у роботі керівника та шляхи його подолання. 10. Гендерні особливості в управлінській діяльності. 11. Комунікабельність керівника як умова його професійного росту. 12. Види конфліктів в організаціях та у сфері управління. 13. Причини ділових та міжособистісних конфліктів. 14. Прояви та ознаки конфліктних ситуацій в колективі. 15. Фактори, що сприяють ефективній діяльності групи. 16. Критерії характеристики управлінського колективу.
<p>Розділ 2. «ОРГАНІЗАЦІЯ КОНСУЛЬТАНТ-КЛІЄНТСЬКОГО СПІВРОБІТНИЦТВА»</p>			

Тема 5. Психологія ділового спілкування керівника. Знати: дослідити особливості ділового спілкування керівника з підлеглими та виявити шляхи щодо формування ефективних комунікацій в компанії. Вміти: розробити алгоритм пошуку ефективних комунікацій керівника з підлеглими в компанії та проводити заходи щодо уникнення комунікативних бар'єрів. Формування компетенцій: ЗК1, ЗК4, ЗК5. Результати навчання: ПРН 10. Рекомендовані джерела: 3; 4; 6; 11; 12; 13.	Лекція 5	4,5*	Лекція-візуалізація
	Практичне заняття 5		Опитування, тестування, тематична дискусія, обговорення ситуаційних завдань, дискусія брейнштормінг. Самостійна та індивідуальна робота
	Семінарське заняття 5		Експрес-опитування студентів, вивчення окремих питань за темою з наступним оформленням навчального матеріалу у вигляді презентацій та повідомлень
Тема 6. Основи поведінки керівника в конфліктних ситуаціях. Знати: змістовні характеристики поняття «конфлікт», типологію конфліктів в організації, причини виникнення конфліктних ситуацій між працівниками компанії. Вміти: виявляти появу конфліктної ситуації в компанії, розробляти шляхи щодо їх вирішення з урахуванням тактики та стиля поведінки керівника в конфліктних ситуаціях. Формування компетенцій: ЗК4, ЗК5. Результати навчання: ПРН 10. Рекомендовані джерела: 2; 6; 8; 9; 10; 12.	Лекція 6	4,5*	Лекція-візуалізація
	Практичне заняття 6		Опитування, тестування, тематична дискусія, обговорення ситуаційних завдань, дискусія брейнштормінг. Самостійна та індивідуальна робота
	Семінарське заняття 6		Експрес-опитування студентів, вивчення окремих питань за темою з наступним оформленням навчального матеріалу у вигляді презентацій та повідомлень.
Тема 7. Психологічні функції колективу як об'єкта управління. Знати: соціально-психологічні функції організації управління, психологічні характеристики груп як структурних елементів організації та особливості колективної діяльності. Вміти: застосовувати практичний інструментарій в управлінні групами підприємства з урахуванням видів колективів та груп, організувати порядок соціально-психологічної відповідальності в компанії. Формування компетенцій: ЗК4, ЗК5. Результати навчання: ПРН 10. Рекомендовані джерела: 1; 3; 8; 9; 12;13.	Лекція 7	4,5*	Лекція-візуалізація
	Практичне заняття 7		Опитування, тестування, тематична дискусія, обговорення ситуаційних завдань, дискусія брейнштормінг. Самостійна та індивідуальна робота
	Семінарське заняття 7		Експрес-опитування студентів, вивчення окремих питань за темою з наступним оформленням навчального матеріалу у вигляді презентацій та повідомлень.
	Лекція 8	4,5*	Лекція-візуалізація

<p>Тема 8. Керівник у процесі формування соціально-психологічного клімату.</p> <p>Знати: ознаки формування соціально-психологічного клімату в організації відповідно до вертикальних та горизонтальних службових відносин, чинники, що сприяють налагодження сприятливого психологічного клімату в колективі та встановлення організаційної культури</p> <p>Вміти: будувати ефективні вертикальні та горизонтальні службові відносини, проводити оцінку чинників, що сприяють налагодження сприятливого психологічного клімату в колективі та розробляти правила й норми організаційної культури.</p> <p>Формування компетенцій: ЗК2, ЗК3.</p> <p>Результати навчання: ПРН 10.</p> <p>Рекомендовані джерела: 3; 5; 6; 8; 9; 11; 12.</p>	<p>Практичне заняття 8</p> <p>Семінарське заняття 8</p>		<p>Опитування, тестування, тематична дискусія, обговорення ситуаційних завдань, дискусія брейнштормінг. Самостійна та індивідуальна робота</p> <p>Експрес-опитування студентів, вивчення окремих питань за темою з наступним оформленням навчального матеріалу у вигляді презентацій та повідомлень.</p>
<p>Тема 5. Психологія ділового спілкування керівника..</p> <p>Тема 6. Основи поведінки керівника в конфліктних ситуаціях.</p> <p>Тема 7. Психологічні функції колективу як об'єкта управління.</p> <p>Тема 8. Керівник у процесі формування соціально-психологічного клімату.</p>	<p>Самостійна робота</p>		<ol style="list-style-type: none"> 1. Організаційна структура управління в консалтингових компаніях. 2. План та програма проведення консалтингу. 3. Критерії професійності консультанта. 4. Етичний кодекс консалтингової компанії. 5. Коучинг, його використання в бізнесі. 6. Договір на надання консалтингових послуг: міжнародний досвід та вітчизняна практика. 7. Основні складові комунікативного процесу консалтингової взаємодії та його функції. 8. Умови виникнення конфліктів та ризиків взаємодії під час управлінського консультування. 9. Роль Національної інноваційної системи України у розвитку консалтингу. 10. Перспективи розвитку ринку консалтингу в Україні.
<p>МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ</p>			
<ul style="list-style-type: none"> • Комп'ютери с програмним забезпеченням для виконання практичних: Microsoft Project, OpenProj, GanttProject, Microsoft Excel, Microsoft Visio • Мультимедійний проектор, маркерна дошка і екраном 			
<p>ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ</p>			
<p>1. Євтушенко Н.О. Психологія управління. Силабус. http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1657_31254416.pdf</p>			

2. Андрійчук І. П. Психологічні особливості конфліктів у державних та приватних організаціях. Актуальні проблеми управління закладами освіти у контексті стратегії модернізації освітньої галузі: колективна монографія / За загальною редакцією В.П. Кравця, Г.М. Мешко. Тернопіль : ТНПУ ім. В.Гнатюка, 2020. 310 с. С. 128-438. URL: <http://surl.li/lbadk>
3. Андрійчук І. Технології управління соціально-психологічними процесами в теорії та практиці. Territories' development: social, economic and humanitarian issues. Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2019.
4. Бакаленко О.А. Психологія управління: навч. Посібник. Харків: ХНУРЕ. 2020. 120с. URL: https://duikt.edu.ua/uploads/1_1250_38991090.pdf
5. Березовська Л.І., Юрков О.С. Психологія діяльності. Психологія праці як складова частина психології діяльності.: Навч.-методичний посібник. Мукачєво: МДУ, 2014. URL: https://duikt.edu.ua/uploads/1_1537_89047517.pdf
6. Бочелюк В.Й., Пучина О.В. Організаційна психологія на підприємстві : навч. посіб. Київ, 2018. 272 с.
7. Долинська Л. В., Матяш-Заяц Л. П. Психологія конфлікту : навч. посіб. Київ : Каравела, 2017. 304 с
8. Виноградова О.В., Євтушенко Н.О. Групова динаміка та комунікації. Київ: ДУТ, 2018. 233 с. Режим доступу: http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1657_31254416.pdf
9. Євтушенко Н. О. Ризик взаємодії: поняття, причини виникнення та класифікація. *Економічний простір*. Дніпропетровськ: ПДАБА, 2017. №117. С147 –157.
10. Євтушенко Н.О. Вплив конфліктів на результативність консалтингової взаємодії. *Вісник Одеського національного університету*. 2017. Т.22, Випуск 4/(57). С.69-74. URL: http://visnyk-onu.od.ua/journal/2017_22_4/16.pdf
11. Жавнерчик О.В. Психологія управління: Конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2020. 161с. URL: https://duikt.edu.ua/uploads/1_1247_98982307.pdf
12. Угрин О. Г. Психологія управління: практичний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 164 с. URL: https://duikt.edu.ua/uploads/1_1245_25139942.pdf
13. Ходаківський Є. І., Богоявленська Ю. В., Грабар Т. П. Психологія управління. 5-те вид. перероб. та доп. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2016. 492 с URL: https://duikt.edu.ua/uploads/1_1246_96389959.pdf

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату студент отримує за завдання 0 балів.
- Студент, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті.
- За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни студент видаляється з заняття, за заняття отримує 0 балів.

КРИТЕРІЙ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Умовою допуску до підсумкового контролю є набрання студентом 30 балів у сукупності за всіма темами дисципліни

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
Поточний контроль	Робота на навчальних заняттях (семінарських, практичних, контактних заняттях, заняттях у дистанційному режимі)	30 балів
Модульний контроль	Виконання контрольної (модульної) роботи	10 балів

Самостійна робота	Індивідуальні завдання самостійної роботи (за вибором здобувача): 1. Аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій за заданою тематикою курсу. 2. Аналітичний звіт про власні наукові дослідження за відповідною тематикою курсу 3. Підготовка презентації за заданою тематикою. 4. Переклад літературних джерел іншомовного походження за заданою проблематикою. 5. Результати виконання і захисту інших видів робіт.	До 10 балів за 2 завдання за вибором здобувача
Додаткова оцінка	Представлення результатів науково-дослідних робіт здобувача: 1. Участь у студентських олімпіадах, конкурсах наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах. 2. Публікація наукових статей, тез доповіді на конференції 3. Інша науково-дослідна діяльність	До 10 балів
Підсумкове оцінювання	Виконання підсумкової контрольної роботи	50 балів
Залік	Підсумкова кількість балів з навчальної дисципліни	100 балів

Шкали оцінювання результатів підсумкового контролю

бали	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка / запис в екзаменаційній відомості
90-100	Студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, аналізувати та співставляти дані об'єктів діяльності фахівця на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Зменшення 100-бальної оцінки може бути пов'язане з недостатнім розкриттям питань, що стосується дисципліни, яка вивчається, але виходить за рамки об'єму матеріалу, передбаченого робочою програмою, або студент проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Власні пропозиції студента в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.	Відмінно / (A)
82-89	Студент демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, дає вичерпні пояснення.	Достатній Забезпечує студенту самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни	Добре / (B)
75-81	Студент в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Вміє пояснити основні положення виконаних завдань та дати правильні відповіді при зміні результату при заданій зміні вихідних параметрів. Помилки у відповідях/ рішеннях/ розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.	Достатній Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.	Добре / (C)
64-74	Студент засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усунути за допомогою викладача.	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни	Задовільно / (D)

60-63	Студент має певні знання, передбачені в робочій програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення практичних/розрахункових завдань дисципліни. Виконання практичних / індивідуальних / контрольних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни	Задовільно / (E)
35-59	Студент може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни студент виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у студента відсутні.	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни	Незадовільно з можливістю повторного складання) / Не зараховано (FX) <i>В залікову книжку не проставляється</i>
1-34	Студент повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Студент не допущений до здачі екзамену.	Незадовільний Студент не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням / Не допущений (F) <i>В залікову книжку не проставляється</i>